

Projekt

z dnia 12 stycznia 2026 r.
Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY KOSTOMŁOTY**

z dnia 12 stycznia 2026 r.

**w sprawie "Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kostomłoty na lata 2026-2029"**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art 4¹ ust. 1, 2, 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1,2, 2a i 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn.zm.), Rada Gminy Kostomłoty uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć "Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kostomłoty na lata 2026-2029" w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kostomłoty.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

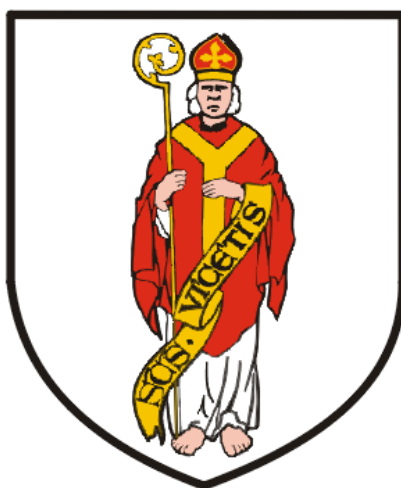
Przewodniczący Rady Gminy
Kostomłoty

Mariusz Żalobniak

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY KOSTOMŁOTY NA LATA 2026-2029**

GMINA
KOSTOMŁOTY

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I PODSTAWA PRAWNA	4
ROZDZIAŁ II CHARAKTERYSTYKA UZALEŻNIEŃ	5
2.1. ALKOHOL	5
2.2. PAPIEROSY I E-PAPIEROSY	7
2.3. NARKOTYKI	8
2.4. NAPOJE ENERGETYCZNE	8
2.5. UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE	9
ROZDZIAŁ III DIAGNOZA WYSTĘPOWANIA UZALEŻNIEŃ W ŚWIELE ZASTANYCH ŹRÓDEŁ W GMINIE KOSTOMŁOTY	10
3.1. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	10
3.2. ZESPÓŁ INTERDyscyPLINARNY	13
3.3. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	14
3.4. RYNEK ALKOHOLOWY	15
3.5. PUNKT KONSULTACYJNO-INFORMACYJNY	16
3.6. WAŻNIEJSZE ODDZIAŁYWANIA PROFILAKTYCZNE DLA MŁODZIEŻY	17
3.7. PRZESTĘPCZOŚĆ	17
ROZDZIAŁ IV BADANIA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH – 2025	19
4.1. DOROŚLI MIESZKAŃCY GMINY	19
4.2. PRACOWNICY INSTYTUCJONALNI	20
4.3. UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH	21
ROZDZIAŁ V ANALIZA SWOT.....	23
ROZDZIAŁ VI REALIZATORZY PROGRAMU	27
ROZDZIAŁ VII ADRESACI PROGRAMU	27
ROZDZIAŁ VIII CELE ORAZ REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2026-2029 DLA GMINY KOSTOMŁOTY	28
ROZDZIAŁ IX FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2026-2029 DLA GMINY KOSTOMŁOTY	35
ROZDZIAŁ X ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE KOSTOMŁOTY	35
ROZDZIAŁ XI WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2026-2029 DLA GMINY KOSTOMŁOTY	35
ROZDZIAŁ XII MONITORING I EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2026-2029 DLA GMINY KOSTOMŁOTY	36
12.1. CEL MONITORINGU I EWALUACJI	37
12.2. ZAKRES MONITORINGU	37
12.3. PROCEDURY EWALUACJI	38
12.4. SYSTEM WSKAŹNIKÓW I RAPORTOWANIA	38
12.5. ZASADY JAKOŚCI I TRANSPARENTNOŚCI	39

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kostomłoty na lata 2026-2029, zwany dalej Programem, stanowi kontynuację działań z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, realizowanych corocznie i skierowanych do różnych grup odbiorców w gminie.

Program opiera się na założeniu, że skuteczna profilaktyka to nie tylko jednorazowe działania, ale systematyczne i zintegrowane wsparcie dla mieszkańców – szczególnie dzieci, młodzieży i rodzin – poprzez edukację, poradnictwo, interwencję oraz wzmacnianie postaw prozdrowotnych. W obliczu narastających zagrożeń takich jak uzależnienia chemiczne (alkohol, narkotyki) oraz behawioralne (np. nadmierne korzystanie z Internetu, hazard), konieczne jest prowadzenie nowoczesnych, dobrze zaplanowanych działań profilaktycznych, które odpowiadają na aktualne potrzeby lokalnej społeczności.

W Programie uwzględniono zadania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 – cel operacyjny 2 pn. „Profilaktyka uzależnień”. Elementem Programu są również działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, polegające na upowszechnianiu wiedzy oraz wzmacnianiu kompetencji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie rozpoznawania i radzenia sobie z problemami.

Założenia Programu są zgodne z wytycznymi zawartymi w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2025 roku”, wydanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Program będzie realizowany **od 27 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2029 r.**, a większość planowanych zadań ma charakter coroczny i długofalowy.

ROZDZIAŁ I

PODSTAWA PRAWNA

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. Ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1., do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.¹:

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez Radę Gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania

---

¹ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1718).

problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Program jest realizowany przez ośrodki pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji programu wójt może powołać pełnomocnika.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a, w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. Ustawy.

Oprócz obu ww. ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025, celem operacyjny 2: Profilaktyka uzależnień.

ROZDZIAŁ II

CHARAKTERYSTYKA UZALEŻNIEŃ

2.1. Alkohol

Alkohol jest jedną z najstarszych i najbardziej rozpowszechnionych substancji psychoaktywnych na świecie. Jego spożycie często towarzyszy spotkaniom towarzyskim, uroczystościom i świętom, co sprawia, że bywa postrzegany jako naturalny element życia

społecznego. Działanie alkoholu opiera się na oddziaływaniu na ośrodkowy układ nerwowy – początkowo powoduje odprężenie, obniżenie napięcia i poprawę nastroju. W miarę wzrostu ilości spożytego alkoholu dochodzi jednak do zaburzeń koordynacji, problemów z mową, spadku koncentracji i zwiększonej skłonności do podejmowania ryzykownych decyzji. Nadużywanie alkoholu prowadzi do rozwoju uzależnienia, którego charakterystycznym objawem jest utrata kontroli nad piciem. Alkoholizm to choroba przewlekła i postępująca, wymagająca leczenia specjalistycznego².

„Statystyki pokazują, że Polacy piją coraz więcej alkoholu. Według Światowej Organizacji Zdrowia **alkohol wpływa na ponad 200 rodzajów chorób** i znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia.³” Długotrwałe spożywanie alkoholu niesie ze sobą poważne skutki zdrowotne, takie jak marskość wątroby, choroby serca, nadciśnienie, zaburzenia pracy trzustki czy uszkodzenia układu nerwowego. Osoby nadużywające alkoholu częściej doświadczają również problemów natury psychicznej, w tym depresji, zaburzeń lękowych czy prób samobójczych. Alkohol może nasilać konflikty interpersonalne, prowadzić do agresji, a także sprzyjać występowaniu przemocy domowej. Ma także destrukcyjny wpływ na relacje rodzinne – powoduje utratę zaufania, rozpad więzi i poczucie osamotnienia wśród bliskich. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym są narażone na zaniedbania emocjonalne i wychowawcze, co może skutkować powielaniem destrukcyjnych wzorców w dorosłym życiu.

W życiu zawodowym alkohol obniża efektywność pracy, zwiększa absencję oraz ryzyko wypadków przy pracy. W sferze społecznej prowadzi do marginalizacji, izolacji, a niekiedy do bezdomności. Nadużywanie alkoholu ma także wymiar ekonomiczny – generuje wysokie koszty leczenia, interwencji policyjnych, postępowań sądowych i świadczeń społecznych. Problemem staje się również coraz większa dostępność napojów alkoholowych, także dla młodzieży, co sprzyja wczesnym inicjacom alkoholowym. Warto podkreślić, że wczesne rozpoczęcie picia alkoholu istotnie zwiększa ryzyko rozwinięcia uzależnienia w dorosłości. Alkohol nie tylko niszczy zdrowie jednostki, ale także osłabia więzi społeczne, obniża jakość życia rodzinnego i przyczynia się do wielu problemów społecznych.

---

²https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2024/03/Raport-2023-wersja-Internetowa.pdf?utm_source

³ <https://www.gov.pl/web/zdrowie/alkohol?>

2.2. Papierosy i e-papierosy

Palenie papierosów tradycyjnych pozostaje jednym z głównych czynników powodujących zgony, którym można zapobiec⁴. W dymie tytoniowym znajduje się ponad 4 tysiące substancji chemicznych, w tym kilkadziesiąt o udowodnionym działaniu rakotwórczym. Nikotyna jako główny składnik uzależniający, prowadzi do szybkiego rozwoju nałogu, a próby rzucenia palenia wiążą się z silnym zespołem odstawienia. Regularne palenie papierosów skutkuje rozwojem chorób układu oddechowego, takich jak przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP) czy rak płuc. Negatywnie wpływa również na układ sercowo-naczyniowy, zwiększając ryzyko zawałów i udarów.

E-papierosy są coraz częściej wybierane przez młodzież jako forma „bezpieczniejszej” alternatywy dla tradycyjnego palenia. Urządzenia te podgrzewają płyn zawierający nikotynę, glicerynę i aromaty, tworząc aerozol wdychany przez użytkownika. Choć nie zawierają takiej samej ilości substancji smolistych jak papierosy, nadal są szkodliwe dla zdrowia. Nikotyna obecna w liquidach powoduje silne uzależnienie, a długofalowe skutki inhalowania aromatów chemicznych wciąż są przedmiotem badań. Szczególnie niepokojące jest to, że e-papierosy są dostępne w wielu smakach, co dodatkowo przyciąga dzieci i nastolatków⁵.

Badacze z Uniwersytetu Kalifornijskiego w San Diego (USA) opublikowali w czasopiśmie naukowym „eLife” wyniki badań, które wskazują na poważne konsekwencje zdrowotne związane z używaniem e-papierosów. Z ich analiz wynika, że regularne inhalowanie aerozolu z e-papierosów może prowadzić do reakcji zapalnych w wielu narządach — m.in. w mózgu, sercu, płucach i jelitach. Obecnie w samych Stanach Zjednoczonych z e-papierosów korzysta około 12 milionów dorosłych, przy czym największy odsetek użytkowników stanowią osoby w wieku 18–24 lat. W Polsce sytuacja również budzi niepokój — zgodnie z badaniami zleconymi przez Rzecznika Praw Dziecka, co czwarty nastolatek sięga po e-papierosy, a ponad 70% użytkowników poniżej 20. roku życia przyznaje się do ich regularnego stosowania⁶.

W praktyce obserwuje się zjawisko „podwójnego palenia” – użytkownicy e-papierosów często sięgają także po papierosy tradycyjne. Takie połączenie znacząco zwiększa ryzyko poważnych chorób. Badania wskazują, że młodzież korzystająca z e-papierosów jest bardziej

---

⁴<https://uniwersytetkaliski.edu.pl/wp-content/uploads/2025/07/Agnieszka-Kapala-Palenie-papierosow-i-picie-alkoholu-jako-przejaw-zachowan-ryzykownych-mlodziezy-1.pdf>

⁵<https://ore.edu.pl/wp-content/uploads/phocadownload/pracownie/pakiet-edukacyjny-dla-nauczycieli-zakresu-profilaktyki-palenietytoniu.pdf>

⁶<https://pulsmedycyny.pl/system-ochrony-zdrowia/nauka-i-badania/e-papierosy-zaburzaja-prace-wielu-narzadow-badania-w-polsce-uzywa-ich-juz-co-czwarty-nastolatek/>

narażona na sięgnięcie w przyszłości po papierosy tradycyjne. Popularność tych produktów wynika również z łatwego dostępu i fałszywego przekonania o ich nieszkodliwości. Zarówno papierosy, jak i e-papierosy mają negatywny wpływ na zdrowie, życie rodzinne i społeczne – prowadzą do uzależnienia, problemów zdrowotnych, a także do poważnych kosztów dla systemu opieki zdrowotnej.

2.3. Narkotyki

Narkomania to choroba polegająca na uzależnieniu od substancji psychoaktywnych, które wywierają toksyczny wpływ na organizm człowieka, prowadząc do jego stopniowego wyniszczenia, a w skrajnych przypadkach – nawet do śmierci. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób (ICD-10), narkomania uznawana jest za poważne zaburzenie zdrowia psychicznego i fizycznego, wymagające specjalistycznego leczenia.

U podstaw uzależnienia leżą zarówno czynniki osobowościowe, jak i środowiskowe – presja otoczenia, brak wsparcia emocjonalnego, czy potrzeba ucieczki od problemów mogą stanowić jego źródło. Charakterystycznym objawem jest tzw. *głód narkotykowy* – silne, przymusowe pragnienie ponownego zażycia substancji, wynikające z fizycznej i psychicznej zależności. Kluczowym etapem w procesie zdrowienia jest moment, w którym osoba uzależniona uświadamia sobie istnienie problemu i podejmuje decyzję o rozpoczęciu terapii – to zwiększa szanse na trwałe wyjście z nałogu.

Uzależnienie fizyczne polega na tym, że organizm przyzwyczaja się do obecności narkotyku i zaczyna go „domagać się” w codziennym funkcjonowaniu. Brak substancji prowadzi do objawów abstynencyjnych, takich jak bóle głowy, dreszcze, potliwość, biegunki czy drżenie mięśni. Z kolei uzależnienie psychiczne objawia się silną potrzebą sięgania po narkotyk, rosnącą tolerancją na jego działanie oraz całkowitym podporządkowaniem życia zdobywaniu substancji. Prowadzi to do zaniedbywania obowiązków, izolacji społecznej i degradacji relacji z bliskimi. Ten rodzaj uzależnienia jest szczególnie trudny do wyleczenia – wymaga nie tylko detoksykacji, ale także długotrwałej psychoterapii, wsparcia specjalistów oraz pracy nad odbudową życia emocjonalnego i społecznego⁷.

2.4. Napoje energetyczne

W ostatnich latach obserwuje się systematyczny wzrost spożycia napojów gazowanych i energetycznych zawierających znaczne ilości kofeiny. Pomimo licznych badań potwierdzających jej negatywny wpływ na zdrowie, konsumpcja tych produktów nadal rośnie, zwłaszcza wśród dzieci, młodzieży i młodych dorosłych. Nadmierne spożycie kofeiny może

⁷ <https://wyspasozo.pl/oferta/terapia-narkotykowa/>

prowadzić do zaburzeń pracy układu nerwowego i sercowo-naczyniowego, a długotrwałe jej przyjmowanie – do rozwoju uzależnienia.

Kofeina obecna jest nie tylko w kawie, ale również w herbacie, napojach typu cola, kakao, czekoladzie oraz w napojach energetycznych, które zawierają jej często więcej niż filiżanka kawy. Dzięki słodkim smakom i szerokiej dostępności produkty te są szczególnie popularne wśród młodych ludzi. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) regularne spożywanie kofeiny może prowadzić do rozwoju uzależnienia, a dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH–PIB wskazują, że w Polsce rośnie liczba nastolatków sięgających po napoje energetyczne.

Uzależnienie od kofeiny, określane jako kofeinizm, może wystąpić przy regularnym spożywaniu ok. 500–600 mg kofeiny dziennie. Objawy obejmują m.in. nadmierne pobudzenie, rozdrażnienie, bezsenność, bóle głowy i zaburzenia rytmu serca. Napoje energetyczne stanowią dodatkowe zagrożenie ze względu na wysoką zawartość cukru oraz guarany, co zwiększa ryzyko zaburzeń metabolicznych i sercowych.

Nagłe odstawienie kofeiny może powodować objawy abstynencyjne – senność, bóle głowy, spadek nastroju i drażliwość. Dlatego ograniczanie jej spożycia powinno następować stopniowo. Zaleca się unikanie napojów energetycznych, a w przypadku innych źródeł kofeiny – racjonalne ograniczanie ich ilości w trosce o zdrowie fizyczne i psychiczne, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży⁸.

2.5. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne, zwane również nałogami odczynnościowymi, to powtarzające się, kompulsywne zachowania, które dają krótkotrwałe poczucie przyjemności lub ulgi, lecz w dłuższej perspektywie prowadzą do negatywnych konsekwencji zdrowotnych, emocjonalnych i społecznych. W odróżnieniu od uzależnień od substancji psychoaktywnych, w uzależnieniach behawioralnych nie chodzi o przyjmowanie środka chemicznego, lecz o wykonywanie określonej czynności – np. granie w gry hazardowe lub komputerowe, robienie zakupów, korzystanie z Internetu, jedzenie, ćwiczenia fizyczne czy aktywność w mediach społecznościowych.

Według G.A. Marlatta i współpracowników, uzależnienie behawioralne to powtarzający się nawyk, który zwiększa ryzyko choroby i problemów osobistych lub społecznych, a jego

---

⁸ Mgr Aleksandra Siargiej, Prof. dr hab. n. med. Elżbieta Krajewska-Kułak, dr hab. n. med. Bożena Okurowska-Zawada, *Wpływ napoi energetycznych na zdrowie w percepcji młodych ludzi*. Białystok 2004, s. 28-30, https://www.umb.edu.pl/photo/pliki/WNoZ_jednostki/wnoz-z-zintegrowanej-opieki-medycznej/monografie/wplyw_napoi_energetycznych_na_zdrowie_w_percepcji_mlodych_ludzi.pdf

charakterystyczną cechą jest utrata kontroli – osoba mimo świadomości szkód nie potrafi zaprzestać danego zachowania. Działanie to przynosi natychmiastową, krótkotrwałą nagrodę (np. poprawę nastroju, redukcję stresu), ale z czasem prowadzi do długofalowych strat i pogorszenia jakości życia⁹.

W przypadku młodzieży szczególnie niepokojące są uzależnienia związane z technologiami, które rozwijają się dynamicznie wraz z rozwojem Internetu i mediów społecznościowych. Uzależnienia behawioralne często współwystępują z innymi problemami, np. depresją czy uzależnieniami od substancji. Leczenie wymaga terapii psychologicznej, wsparcia grupowego oraz działań profilaktycznych.

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA WYSTĘPOWANIA UZALEŻNIEŃ W ŚWIETLE ZASTANYCH ŹRÓDEŁ W GMINIE KOSTOMŁOTY

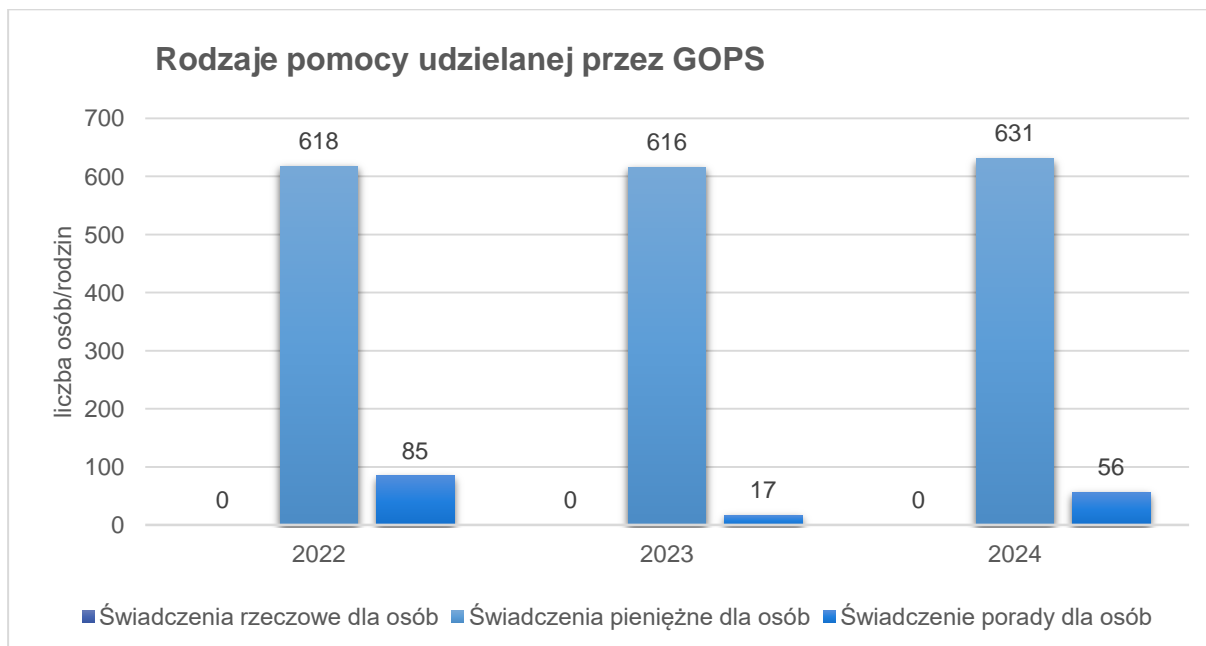
3.1. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pomógł 116 rodzinom, z czego 8 korzystało ze świadczeń z powodu problemów uzależnień. W 2023 roku takich rodzin było 78, a ze świadczeń skorzystały 3 rodziny. W 2024 roku liczba rodzin zwiększyła się do 129 i 10 z tych rodzin korzystała ze świadczeń z powodu problemów uzależnień.

POMOC GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin ogółem	116	78	129
W tym rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	8	3	10

Jeżeli chodzi o rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS w 2022 roku udzielono 618 świadczeń pieniężnych oraz 85 porad dla osób, w 2023 roku – 616 świadczeń pieniężnych oraz 17 porad, a w roku 2024 – 631 świadczeń pieniężnych i 56 porad.

⁹https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2023/02/Zaburzenia-behawioralne_sklad_do_sprawozdania.pdf, s. 13-15

Wśród przyczyn korzystania z pomocy społecznej w latach 2022-2024 dominowały niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz ubóstwo.

POWODY PRZYZNAWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ (LICZBA OSÓB)			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Niepełnosprawność	46	45	53
Bezrobocie	18	18	12
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	17
Ubóstwo	26	21	20
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	1	2	3
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	21	22	48
Alkoholizm	7	3	7
Inne	13	15	11

W 2022 roku przyznano pomoc 4 osobom pracującym dorywczo, 76 osobom niepracującym, 15 rodzinom pobierającym rentę/emeryturę, a także 18 rodzinom pobierającym zasiłek dla bezrobotnych lub bez prawa do zasiłku. W 2023 były to 4 osoby pracujące dorywczo, 71 osób niepracujących, 12 rodzin pobierających rentę lub emeryturę, a także 18 rodzin pobierających zasiłek dla bezrobotnych/bez prawa do zasiłku. W 2024 roku wśród odbiorców pomocy społecznej były 4 osoby pracujące dorywczo, 101 osób niepracujących, 26 rodzin pobierających rentę / emeryturę i 12 rodzin pobierających zasiłek dla bezrobotnych lub bez prawa do zasiłku.

STRUKTURA ODBIORCÓW POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA AKTYWNOŚĆ ZAWODOWĄ			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Pracuje	0	0	0
Pracuje dorywczo	4	4	4
Nie pracuje	76	71	101
Studiuje	0	0	0
Na rencie / emeryturze (liczba rodzin)	15	12	26
Na zasiłku dla bezrobotnych / bez prawa do zasiłku (liczba rodzin)	18	18	12

W 2024 roku odnotowano znaczący wzrost liczby przyznanych zasiłków pieniężnych, w tym dla osób dotkniętych klęską żywiołową. Głównym czynnikiem tego wzrostu może być powódź, która dotknęła lokalną społeczność — wielu mieszkańców ucierpiało, co zwiększyło zapotrzebowanie na pomoc finansową. Dzięki wsparciu z ustawy powodziowej (m.in. zasiłki awaryjne, dopłaty na odbudowę) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej mógł efektywniej reagować na nowe potrzeby. W konsekwencji wydatki na zasiłki (zarówno stałe, jak i celowe) znacznie wzrosły, co odzwierciedlało sytuację kryzysową i rosnącą rolę pomocy społecznej w czasie katastrofy naturalnej.

Najczęstszymi powodami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej pozostają: niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz ubóstwo, które utrzymują się jako główne przyczyny wsparcia. Wśród zgłaszanych problemów w dalszym ciągu pojawiają się także kwestie bezrobocia i alkoholizmu.

W strukturze odbiorców pomocy przeważają osoby bierne zawodowo – niepracujące lub pozostające bezrobotnymi. Stosunkowo niewielką część stanowią osoby aktywne zawodowo, natomiast spora część odbiorców to emeryci i renciści. Wskazuje to na potrzebę kontynuacji działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej oraz wspierania rodzin w procesie wychodzenia z długotrwałej zależności od świadczeń. Formy udzielanego wsparcia obejmują głównie świadczenia pieniężne oraz poradnictwo specjalistyczne.

Podsumowując, działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostomłotach koncentruje się na kompleksowym wsparciu osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej – z naciskiem na pomoc zdrowotną, socjalną i edukacyjną. W strukturze korzystających dominują osoby zmagające się z problemami zdrowotnymi i ekonomicznymi, co wskazuje na konieczność utrzymania działań osłonowych przy jednoczesnym rozwoju usług aktywizujących i wspierających samodzielność mieszkańców.

3.2. Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów, która podejmuje współpracę w celu udzielenia kompleksowej pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym przemocą domową. Działania zespołu koncentrują się na rozwiązywaniu konkretnych problemów i są realizowane przy wsparciu organizacyjno-technicznym oraz finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostomłotach. Zespół działa zgodnie z gminnym programem przeciwdziałania przemocy domowej, koordynując działania różnych instytucji oraz tworząc warunki umożliwiające skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą.

W latach 2022–2024 Zespół Interdyscyplinarny realizował zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, prowadząc procedury Niebieskie Karty oraz udzielając wsparcia osobom dotkniętym przemocą. W analizowanym okresie liczba zakładanych Niebieskich Kart była zbieżna z liczbą incydentów zgłoszonych przez służby – w 2022 roku założono 20 Niebieskich Kart, w 2023 roku – 15, a w 2024 roku – 24. Dane te potwierdzają utrzymujące się na przestrzeni lat potrzeby interwencyjne w zakresie przemocy domowej.

W 2024 roku Niebieskie Karty zakładane były przez Policję (14), Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (5), placówki edukacyjne (4) oraz służbę zdrowia (1). W latach 2022–2024 wszystkie zgłaszane incydenty przemocy domowej były ujmowane w procedurze Niebieskie Karty, nie odnotowano bowiem innych, oddzielnych przypadków poza procedurami.

Zespół obejmował wsparciem coraz liczniejszą grupę osób doznających przemocy domowej. W 2022 roku pomoc otrzymało 15 osób (9 kobiet i 6 dzieci), natomiast w 2023 roku liczba ta wzrosła do 43 osób, w tym 21 kobiet, 7 mężczyzn i 15 dzieci. W 2024 roku wsparciem objęto ponownie 43 osoby, jednak zmieniła się struktura grupy – pomoc otrzymało 15 kobiet, 4 mężczyzn oraz aż 24 dzieci, co potwierdza narastającą skalę problemu przemocy wobec małoletnich.

Równolegle prowadzone były działania wobec osób stosujących przemoc domową. W 2022 roku objęto nimi 20 osób (2 kobiety i 18 mężczyzn), w 2023 roku 22 osoby (5 kobiet i 17 mężczyzn), a w 2024 roku 20 osób (7 kobiet i 13 mężczyzn). W 2024 roku dwie osoby zostały skierowane na programy korekcyjno-edukacyjne, co stanowi pierwszy taki przypadek od kilku lat i wskazuje na zwiększenie intensywności działań resocjalizacyjnych.

W 2024 roku osobom doświadczającym przemocy udzielono także specjalistycznego wsparcia: 10 osób skorzystało z pomocy psychologicznej, a 3 z pomocy prawnej.

W latach 2022–2024 Zespół Interdyscyplinarny podejmował odpowiednio 20, 15 oraz 24 interwencje związane z przemocą domową, obejmując wsparciem tyle samo rodzin

w każdym roku. Zespół prowadził regularną pracę poprzez organizację posiedzeń: 4 w 2022 roku, 4 w 2023 roku oraz 6 w 2024 roku, co zapewniało odpowiednią koordynację działań i monitorowanie sytuacji rodzin.

3.3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W latach 2022–2024 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych utrzymywała stały poziom aktywności, organizując corocznie po 12 posiedzeń. W strukturze tych spotkań zmieniała się jednak liczba posiedzeń ogólnych: w 2022 roku odbyły się 4 takie posiedzenia, w 2023 roku – 5, natomiast w 2024 roku – 2. Jednocześnie rosła liczba posiedzeń podkomisji interwencyjno-motywującej z 8 w 2022 roku do 10 w 2024 roku. Wzrosła także liczba rozmów motywujących osoby uzależnione do podjęcia leczenia (z 8 w 2022 roku do 10 w 2024 roku). W analizowanym okresie prowadzono również kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych – 2 w 2022 roku, 5 w 2023 roku oraz 4 w 2024 roku. Komisja wydawała także opinie dotyczące lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu: 8 w 2022 roku, 2 w 2023 roku oraz 3 w 2024 roku.

Działalność GKRPA	2022	2023	2024
Ogólne posiedzenie Komisji	4	5	2
Posiedzenie podkomisji interwencyjno-motywującej	8	7	10
Przeprowadzono rozmowy z osobami uzależnionymi w celu motywowania do leczenia	8	7	10
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	2	5	4
Post. opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	8	2	3

W latach 2022–2024 pracownicy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych systematycznie podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach.

W 2022 i 2023 roku były to szkolenia z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych: „Zadania Komisji” oraz „Kontrola punktów”, natomiast w 2024 roku odbyły się szkolenia dotyczące przeciwdziałania przemocy: „Zmiana ustawy o przemoc w rodzinie” oraz „Ustawa Kamilka”. Regularne uczestnictwo w takich formach doskonalenia zawodowego świadczy o zaangażowaniu członków komisji w rozwój kompetencji i skuteczne realizowanie działań profilaktycznych na terenie gminy.

W latach 2022–2024 do komisji interwencyjno-motywującej systematycznie wpływały wnioski dotyczące leczenia odwykowego oraz zlecenia przeprowadzenia badań przez biegłych

sądowych. W 2022 roku zarejestrowano 11 wniosków o leczenie odwykowe oraz 4 zlecenia badań, a do Sądu skierowano 4 wnioski o obowiązek leczenia. Zakończono 3 postępowania sądowe, natomiast biegli sądowi przeprowadzili 4 badania.

W 2023 roku odnotowano 7 wniosków o leczenie odwykowe oraz 2 zlecenia przeprowadzenia badań. Do sądu trafiły 2 wnioski o obowiązkowe leczenie, a zakończono 1 postępowanie. Biegli przeprowadzili 1 badanie.

W 2024 roku liczba wniosków o leczenie odwykowe wzrosła znacząco do 19, natomiast liczba zleceń badań wyniosła 3. Do sądu skierowano 1 wniosek o obowiązek leczenia, a zakończono 5 postępowań. W 2024 roku biegli sądowi przeprowadzili 1 badanie.

Działalność Komisji Interwencyjno-motywującej	2022	2023	2024
Wniosków o leczenie odwykowe	11	7	19
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	4	2	3
Wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	4	2	1
Zakończone postępowania w sprawie skierowania na leczenie odwykowe przez sąd	3	1	5
Przeprowadzone badania przez biegłych sądowych	4	1	1

3.4. Rynek alkoholowy

Poniższe dane przedstawiają liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie uwzględniając podział na punkty oferujące alkohol do spożycia poza miejscem oraz w miejscu sprzedaży.

2022

a. do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):

- do 4,5% - **21**
- od 4,5% do 18% - **19**
- powyżej 18% - **16**

b. do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):

- do 4,5% - **1**
- od 4,5% do 18% - **1**
- powyżej 18% - **0**

2023

a. do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):

- do 4,5% - **19**

- od 4,5% do 18% - **17**
  - powyżej 18% -**15**
- b. do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
- do 4,5% - **0**
  - od 4,5% do 18% - **0**
  - powyżej 18% - **0**

2024

- a. do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
- do 4,5% - **29**
  - od 4,5% do 18% - **17**
  - powyżej 18% - **22**
- b. do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
- do 4,5% - **0**
  - od 4,5% do 18% - **0**
  - powyżej 18% - **0**

3.5. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny oferuje wsparcie psychologiczne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin, a także dla osób dotkniętych przemocą. Osoby mogą skorzystać z pomocy Certyfikowanego Specjalisty Psychoterapii Uzależnień, co zapewnia profesjonalne podejście do potrzeb mieszkańców. W Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym prowadzona jest działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej. Udzielane są osobom i rodzinom konsultacje oraz porady psychologiczne i profilaktyczne w sprawach uzależnień i przemocy. Istotnymi zadaniami punktu jest także motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia i kierowanie do leczenia specjalistycznego i motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia. Udzielane jest także wsparcia po zakończonym leczeniu. Istotne jest również rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy oraz inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny zajmuje się także gromadzeniem aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu powiatu, gminy zajmujących się systemową pomocą dla rodziny.

Działalność punktu ma na celu zarówno wsparcie w kryzysie, jak i profilaktykę dalszych problemów psychospołecznych.

3.6. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży

W latach 2022–2024 na terenie gminy realizowano szereg działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, obejmujących zarówno programy edukacyjne, warsztaty, spektakle profilaktyczne, jak i kampanie społeczne. Celem podejmowanych inicjatyw było wzmacnianie kompetencji społecznych, przeciwdziałanie uzależnieniom, przemocy oraz zagrożeniom w środowisku rówieśniczym i cyfrowym.

W 2022 roku przeprowadzono m.in. programy „Noe”, „Cukierki”, „Powstrzymaj hejt”, pakiet szkoleń behawioralnych „Kiedy czynności szkodzą”, Kampanię „19 dni przeciw przemocy” oraz teatr profilaktyczny dla przedszkoli. W działaniach tych uczestniczyło 297 uczniów, 27 nauczycieli oraz 350 rodziców.

W 2023 roku zrealizowano m.in. programy i działania profilaktyczne: „Debata”, „Energole”, „Cukierki”, Kampanię „19 dni przeciw przemocy” oraz teatr profilaktyczny dla uczniów klas I–III i przedszkoli. Łącznie objęto nimi 421 uczniów i 20 nauczycieli

W 2024 roku kontynuowano i rozszerzano działania profilaktyczne, realizując m.in. programy „Debata”, „Wspólne kroki w cyberświecie”, „Cukierki”, Kampanię „19 dni przeciw przemocy”, teatr profilaktyczny dla przedszkoli i szkół podstawowych oraz dziewięć edycji warsztatów profilaktycznych. W przedsięwzięciach uczestniczyło 277 uczniów i 16 nauczycieli.

Uzupełnieniem działań profilaktycznych była praca świetlic środowiskowych, które prowadziły bieżące wsparcie wychowawcze. W gminie funkcjonowały trzy takie placówki, do których uczęszczało łącznie 26 dzieci, w tym 6 pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Pracę opiekuńczo-wychowawczą prowadził jeden wychowawca.

3.7. Przestępczość

W latach 2022–2024 w powiecie średzkim, na terenie, którego położona jest Gmina Kostomłoty nałożono mandaty oraz pouczenia za wykroczenia związane z ustawą o wychowaniu w trzeźwości. Poniższe dane pochodzą z Systemu Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji. W roku 2022 wystawiono 85 mandatów i 190 pouczeń. W 2023 roku liczba mandatów zmalała do 71, natomiast liczba pouczeń wzrosła do 288. W 2024 roku, liczba mandatów wynosiła tylko 26, jednakże liczba pouczeń wynosiła 239. W latach 2022–2024 obserwowano wyraźny spadek liczby mandatów za wykroczenia związane z ustawą o wychowaniu w trzeźwości, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu pouczeń. Tendencja ta wskazuje na zmianę

charakteru interwencji, w których częściej stosowano działania o charakterze pouczającym zamiast sankcyjnych.

Liczba mandatów i wykroczeń	2022	2023	2024
Liczba mandatów za wykroczenia związane z ustawą o wychowaniu w trzeźwości	85	71	26
Liczba pouczeń za wykroczenia związane z ustawą o wychowaniu w trzeźwości	190	288	239

W latach 2022–2024 najczęściej odnotowywanymi przestępstwami pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie Gminy Kostomłoty było prowadzenie pojazdów – 12 przypadków w 2022 roku i po 9 przypadków w 2023 i 2024 roku. Dane te wskazują, że problem nietrzeźwych kierowców pozostaje stałym zagrożeniem i wymaga kontynuacji działań profilaktycznych oraz kontroli drogowych.

Przestępstwa pod wpływem alkoholu/narkotyków	2022	2023	2024
Prowadzenie pojazdów pod wpływem	12	9	9

W latach 2022–2024 na terenie Gminy Kostomłoty odnotowano także zdarzenia związane z przemocą domową. W 2022 zarejestrowano 146 takich przypadków, następnie w 2023 roku liczba spadła do 106, a w 2024 roku – do 93.

Ponadto wszczęto, stwierdzono i zakończono przypadki znęcania się nad rodziną – jeden w 2022 roku i trzy w 2024. Odnotowano również inne przestępstwa np. rozpijanie małoletniego, uchylanie się od alimentów oraz groźby karalne. Stałość niektórych zjawisk, takich jak znęcanie się nad rodziną, wymaga dalszej uwagi i interwencji ze strony instytucji pomocowych. Wskazane jest wzmacnianie działań profilaktycznych i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz współpraca z policją i ośrodkiem pomocy społecznej w zakresie wczesnej identyfikacji zagrożeń..

Przestępstwa wszczęte/stwierdzone/zakończone na terenie Gminy Kostomłoty	2022			2023			2024		
	w	s	z	w	s	z	w	s	z
Znęcanie się nad rodziną	1	1	1	0	0	0	3	3	3
Groźba karalna	1	1	1	2	0	0	1	1	1
Inne (uchylanie się od alimentów)	1	1	0	1	1	1	3	2	1

W 2022 roku na terenie gminy stwierdzono łącznie 34 przestępstwa, z czego 27 były to kradzieże, a 7 – uszkodzenie mienia. W 2023 roku stwierdzono 11 kradzieży i 3 uszkodzenia

mienia, natomiast w 2024 roku 10 kradzieży, jedno pobicie i 3 uszkodzenia mienia. Dane wskazują na wyraźną dominację przestępstw przeciwko mieniu, co może wymagać zwiększenia działań prewencyjnych i monitoringu na obszarach najbardziej zagrożonych.

ROZDZIAŁ IV

BADANIA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH – 2025

4.1. Dorośli mieszkańcy gminy

Badania obejmowały mieszkańców w Gminie Kostomłoty, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. W badaniu wzięło udział 94 mieszkańców, w tym 70% kobiet oraz 30% mężczyzn.

- W opinii mieszkańców Gminy Kostomłoty najistotniejszymi problemami społecznymi są - przemoc domowa (80%), długotrwałe choroby (80%), uzależnienie od alkoholu (75%) oraz izolacja społeczna osób starszych (75%).
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Kostomłoty odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim stopniu ryzyka – większość badanych z rozwagą spożywa alkohol – najczęściej kilka razy w roku (53%) oraz kilka razy w miesiącu (17%), wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (1-2 porcje: 40%, 3-4 porcje: 19%).
- 59% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajdują się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol, a dla 37% jest tych miejsc za dużo.
- 75% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku, a 69% badanych mieszkańców nie zna miejsc do których po pomoc może zgłosić się osoba uzależniona od alkoholu.
- Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Kostomłoty nie jest zauważalnym nałogiem – 72% badanych deklaruje, że nie pali wyrobów tytoniowych, a łącznie 28% badanych pali okazynie lub regularnie papierosy lub e-papierosy.
- 65% badanych deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne takie jak narkotyki lub dopalacze. 35% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu takich osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.
- Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Kostomłoty, nie jest rozpowszechnionym zjawiskiem - 90% respondentów przyznaje, że nie ma doświadczenia z grami hazardowymi.
- 61% respondentów nie ma tendencji do "zajadania" stresów i trudnych emocji, podczas gdy 39% przyznaje się do takiego zachowania. Co więcej, aż 65% badanych nie ma problemów

z kontrolowaniem swoich zachowań jedzeniowych, co oznacza, że 35% doświadcza trudności w tym obszarze. Wyniki te sugerują, że problemy związane z niekontrolowanym jedzeniem w reakcji na stres dotyczą mniejszości z badanych.

- Jak wskazują wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Kostomłoty 22% respondentów zna osobiście lub ze słyszenia osoby doznające przemocy w rodzinie, a 35% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić.
- 81% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na wsparcie psychologiczne dla rodzin – 33%, organizację warsztatów profilaktycznych dla uczniów – 29% oraz otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień – 21%.

4.2. Pracownicy instytucjonalni

W badaniu wzięło udział 5 osób, z czego 40% to członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a 60% - Zespołu Interdyscyplinarnego.

- Badani członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kostomłoty za najbardziej istotne problemy związane z uzależnieniami uznali: przemoc domową związaną z zażywaniem substancji, nadużywanie alkoholu przez dorosłych, spożywanie alkoholu przez młodzież, zażywanie narkotyków i dopalaczy przez dorosłych i przez młodzież, uzależnienia behawioralne u młodzieży, palenie papierosów i e-papierosów przez młodzież, brak dostępu do terapii uzależnień i brak świadomości zagrożeń związanych z uzależnień.
- Respondenci za najważniejsze zadania GKRPA uznali: motywowanie do podjęcia leczenia, które wskazało 10% badanych, a także procedurę kierowania na leczenie odwykowe i podejmowanie działań zgodnych z rekomendacjami KCPU – po 50%.
- Respondenci podkreślili, że współpraca pomiędzy ZI a GKRPA jest skuteczna (80%) oraz umiarkowanie skuteczna (20%). Za najbardziej efektywne sposoby zwiększenia tej współpracy uznano: szkolenia wspólne dla członków obu instytucji (80%) oraz wspólne projekty i programy profilaktyczne (40%). Kolejne 20% wskazuje na potrzebę regularnych spotkań i wymianę informacji, ustalenie wspólnych celów i strategii działania oraz zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej.
- Największe bariery w realizacji działań to niska świadomość społeczna dotycząca problemu, którą wskazało aż 80% respondentów. Na drugim miejscu uplasowały się niedobór

specjalistów, takich jak terapeuci i psychologowie i brak wystarczających środków finansowych – odpowiedzi te wskazało po 40% badanych.

- Większość respondentów (80%) ocenia, że władze gminy są poinformowane o potrzebach GKRPA i ZI oraz wspierają ich działania, a 20% uważa, że choć władze są poinformowane, to ich wsparcie jest ograniczone.
- Analiza wskazań respondentów pokazuje, że w opinii pracowników instytucjonalnych za najważniejsze działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, które powinny zostać wdrożone przez GKRPA i Zespół Interdyscyplinarny, uznaje się konsultacje i wsparcie psychologiczne dla rodzin oraz kampanie społeczne zwiększające świadomość na temat uzależnień (po 60%).

4.3. Uczniowie szkół podstawowych

W badaniu wzięło udział 146 uczniów klas 4-6 oraz 103 uczniów klas 7-8 z terenu Gminy Kostomłoty.

- Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Kostomłoty jest obecne. 1% uczniów klas 4-6 oraz 15% uczniów klas 7-8 deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia oraz zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 4% młodszych oraz 20% starszych uczniów. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego. Jednocześnie, niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.
- Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze jest obecny wśród uczniów szkół Gminy Kostomłoty. 1% z ankietowanych

uczniów klas SP 4-6 oraz 8% uczniów klas 7-8 zadeklarowało, że przyjmowali kiedykolwiek substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze. Ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

- Należy zwrócić uwagę na obniżający się wiek osób sięgających po napoje energetyzujące, które stanowią duże obciążenie zdrowotne dla młodego organizmu. 10% uczniów z młodszej oraz 37% starszej grupy deklaruje, że pije napoje energetyczne.
- Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera. Uczniowie szkół podstawowych Gminy Kostomłoty najczęściej korzystają z komputera do 2 godzin dziennie (SP 4-6: 32%) oraz do 4 godzin dziennie (SP 7-8: 24%). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach i wypełnieniu obowiązków są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- Wnikliwie należy ocenić skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, ponieważ internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Doświadczenia z taką formą „rozrywki” deklaruje 18% młodszych oraz 29% starszych uczniów. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej). Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania

na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

- Uczniowie w Gminie Kostomłoty deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają agresji słownej. Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy.

ROZDZIAŁ V

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT należy do grupy metod zintegrowanych, czyli badających zarówno samą jednostkę, jak również jej otoczenie. Akronim pochodzi od angielskich wyrazów:

- strengths („S” – siły, atuty, mocne strony),
- weaknesses („W” – słabości, słabe strony),
- opportunities („O” – szanse, okazje, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym),
- threats („T” – zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne).

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w gminie. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań. Analizę SWOT dla Gminy Kostomłoty znajduje się poniżej:

S – MOCNE STRONY (Strengths)

- Systematyczne funkcjonowanie GOPS, zapewniające szeroki zakres świadczeń finansowych i poradniczych.
- Stabilna i aktywna praca Zespołu Interdyscyplinarnego, obejmująca stałe prowadzenie procedur Niebieska Karta.
- Dobrze rozwinięta współpraca wielu instytucji (GOPS, Policja, szkoły, służba zdrowia).
- Regularne podnoszenie kwalifikacji członków GKRPA poprzez szkolenia i kursy specjalistyczne.

- Istnienie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego z dostępem do certyfikowanego specjalisty terapii uzależnień.
- Stała realizacja programów profilaktycznych w szkołach i świetlicach środowiskowych.
- Systematyczne kontrole rynku alkoholowego i punktów sprzedaży.
- Rosnące zaangażowanie w działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc.
- Wysoka świadomość mieszkańców na temat zagrożeń wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych.
- Dominująca postawa negująca mity dotyczące alkoholu oraz przekonanie o potrzebie jego kontroli i ograniczenia dostępności.
- Bardzo dobre relacje uczniów z rodzicami, nauczycielami oraz rówieśnikami, sprzyjające wczesnej profilaktyce.
- Znaczna część uczniów szkół podstawowych nie ma kontaktu z alkoholem, narkotykami ani papierosami.
- Dostrzegana potrzeba działań profilaktycznych wśród mieszkańców i pracowników instytucjonalnych.
- Sprawna i skutecznie oceniana współpraca GKRPA z Zespołem Interdyscyplinarnym.
- Duże wsparcie władz gminy dla instytucji realizujących zadania w obszarze uzależnień.

W – SŁABE STRONY (Weaknesses)

- Wysoki udział osób biernych zawodowo wśród odbiorców pomocy społecznej.
- Utrzymująca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu uzależnień.
- Wzrost liczby dzieci doświadczających przemocy domowej, wskazujący na nasilający się problem.
- Znaczne obciążenie GOPS w okresach kryzysowych (np. powódź), co utrudnia realizację innych zadań.
- Ograniczony dostęp do wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej.
- Niska wiedza mieszkańców o dostępnych lokalnie formach pomocy terapeutycznej i miejscach, gdzie można zgłosić się po wsparcie.
- Wczesny wiek inicjacji alkoholowej i nikotynowej w części grup młodzieży.
- Problemy emocjonalne i trudności w regulacji stresu ujawniane poprzez jedzenie lub sięganie po używki.

- Znacząca liczba uczniów spędza wiele godzin dziennie przed komputerem lub telefonem, co zwiększa ryzyko uzależnień behawioralnych.
- Występowanie przemocy domowej i szkolnej oraz agresji słownej wśród dzieci i młodzieży.
- Część uczniów przyznaje się do kontaktów z papierosami, e-papierosami, narkotykami lub dopalaczami.

O – SZANSE (Opportunities)

- Rozszerzanie działań profilaktycznych o tematykę cyberzagrożeń i zdrowia psychicznego.
- Możliwość pozyskiwania środków z programów rządowych i unijnych (np. na wsparcie po klęskach żywiołowych).
- Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.
- Zwiększanie dostępności programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.
- Wprowadzenie dodatkowych kampanii społecznych angażujących szkoły i rodziców.
- Możliwość rozbudowy form spędzania wolnego czasu przez młodzież.
- Rozwój nowych narzędzi monitorowania zjawisk społecznych i przestępczości.
- Rosnąca świadomość społeczna dotycząca uzależnień i zapotrzebowania na profilaktykę.
- Możliwość rozwijania działań edukacyjnych w szkołach, świetlicach i placówkach kultury.
- Wspólne szkolenia, kampanie i projekty instytucji lokalnych mogą wzmocnić współpracę w systemie przeciwdziałania uzależnieniom.
- Wysoka gotowość rodziców i nauczycieli do podejmowania rozmów z dziećmi o zagrożeniach.
- Duży potencjał w organizowaniu lokalnych programów sportowych i integracyjnych jako alternatywy dla zachowań ryzykownych.
- Możliwość rozwijania pomocy psychologicznej i terapii rodzin poprzez wsparcie gminy i instytucji zewnętrznych.
- Wprowadzenie i upowszechnianie materiałów edukacyjnych wzmocniających wiedzę o zdrowiu psychicznym i uzależnieniach.
- Zwiększanie aktywności społeczności lokalnej poprzez tworzenie grup

samopomocowych i inicjatyw oddolnych.

T – ZAGROŻENIA (Threats)

- Narastająca liczba przypadków przemocy wobec dzieci.
- Utrzymujące się ryzyko prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- Wysoki poziom bierności zawodowej utrwalający zależność od świadczeń.
- Zwiększenie liczby punktów sprzedaży alkoholu, co może wpływać na dostępność alkoholu w środowisku.
- Możliwe osłabienie współpracy instytucji w sytuacji zwiększenia obciążeń organizacyjnych.
- Ryzyko pogłębiania się skutków długotrwałych chorób i niepełnosprawności wśród mieszkańców.
- Rosnąca liczba zgłoszeń przemocy może przeciążać system interwencji.
- Niestabilne zjawiska kryzysowe (powodzie, załamania ekonomiczne) zwiększające zapotrzebowanie na świadczenia.
- Występowanie dostępności alkoholu i używek w środowisku młodzieży oraz kontakt części uczniów z substancjami psychoaktywnymi.
- Wczesna inicjacja alkoholowa i nikotynowa, szczególnie w niektórych grupach uczniów.
- Wysokie ryzyko uzależnień behawioralnych – nadmierne używanie telefonu, Internetu oraz gier komputerowych.
- Przemoc domowa i przemoc rówieśnicza wpływająca negatywnie na kondycję psychiczną najmłodszych.
- Trudności w kontrolowaniu zachowań jedzeniowych, mogące prowadzić do zaburzeń odżywiania.
- Niska świadomość społeczna w części obszarów związanych z problematyką uzależnień.
- Brak odpowiedniej liczby specjalistów mogących udzielać profesjonalnego wsparcia terapeutycznego.
- Ryzyko łatwego dostępu do Internetu i treści niebezpiecznych, w tym cyberprzemocy i nielegalnych źródeł substancji.

ROZDZIAŁ VI

REALIZATORZY PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień odbywa się we współpracy wielu podmiotów odpowiedzialnych za pomoc społeczną, edukację, bezpieczeństwo publiczne oraz ochronę zdrowia. Koordynację działań zapewnia Wójt Gminy Kostomłoty przy współdziałaniu Inspektora ds. Promocji i Rozwoju Gminy, natomiast poszczególne instytucje i służby realizują zadania zgodnie ze swoimi kompetencjami.

W realizację programu zaangażowane są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostomłotach.
- CUW oraz placówki oświatowe.
- Gminny Ośrodek Kultury w Kostomłotach.
- Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej – Rewir Dzielnicowych w Kostomłotach.
- Zakład Usług Medycznych w Kostomłotach.

ROZDZIAŁ VII

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kostomłoty są wszyscy mieszkańcy gminy, przy czym szczególna uwaga kierowana jest do osób i grup najbardziej narażonych na ryzyko uzależnień oraz problemów społecznych. Program obejmuje swoim działaniem osoby uzależnione i zagrożone uzależnieniem, którym oferuje pomoc terapeutyczną, psychologiczną i socjalną. Wsparciem objęte są również rodziny osób zmagających się z uzależnieniem, w tym dzieci

i współmałżonkowie, którzy często wymagają wsparcia edukacyjnego i emocjonalnego.

Istotną grupę odbiorców stanowią dzieci i młodzież, jako osoby szczególnie podatne na wpływy środowiskowe. Program kieruje do nich szeroką ofertę działań profilaktycznych i edukacyjnych. Wsparcie otrzymują także rodzice oraz nauczyciele, którzy pełnią kluczową rolę w procesie wychowawczym i wczesnym reagowaniu na zagrożenia.

Działania programu obejmują również osoby i rodziny doświadczające trudności życiowych, w tym przemocy domowej, bezrobocia czy ubóstwa, które mogą być szczególnie podatne na rozwój problemów związanych z uzależnieniami. Jednocześnie program ma charakter powszechny – kierowany jest do całej społeczności lokalnej poprzez kampanie społeczne, warsztaty, konsultacje oraz działania promujące zdrowy i odpowiedzialny styl życia.

Wszystkie aktywności programu mają na celu wzmocnienie kompetencji społecznych, budowanie świadomości, wspieranie rodzin oraz ograniczanie zachowań ryzykownych wśród mieszkańców Gminy Kostomłoty.

ROZDZIAŁ VIII
CELE ORAZ REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2026-2029
DLA GMINY KOSTOMŁOTY

Najważniejszym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kostomłoty na lata 2026-2029 jest:

kompleksowe wzmocnienie systemu przeciwdziałania uzależnieniom poprzez rozwój działań profilaktycznych, edukacyjnych, terapeutycznych i interwencyjnych, a także zwiększanie dostępności lokalnego wsparcia, poprawę współpracy międzyinstytucjonalnej oraz podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie zdrowia psychicznego i zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych i zachowań ryzykownych.

Prowadzenie działań będzie realizowane poprzez poniższe zadania z wykorzystaniem zasobów instytucjonalnych i wybranych inicjatyw lokalnych, w następujących obszarach:

Obszar działań	Opis i cel
Profilaktyka uniwersalna	Adresowana do wszystkich mieszkańców Gminy Kostomłoty, jej celem jest ograniczenie wystąpienia uzależnień i innych problemów społecznych niezależnie od poziomu ryzyka grupy docelowej. Działania obejmują kampanie edukacyjne, prelekcje, materiały informacyjne oraz inicjatywy promujące zdrowy styl życia.
Profilaktyka selektywna	Skierowana do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych. Celem jest oddziaływanie na zidentyfikowane czynniki ryzyka, w tym prowadzenie warsztatów, konsultacji psychologicznych oraz programów wsparcia w szkołach i instytucjach społecznych.
Profilaktyka wskazująca	Skierowana do osób lub grup, u których pojawiły się pierwsze symptomy zaburzeń lub wczesne oznaki angażowania się w zachowania problemowe. Działania obejmują indywidualne i grupowe konsultacje, wsparcie

	terapeutyczne oraz kierowanie do odpowiednich form pomocy, aby zapobiec rozwojowi problemów.
Terapia i rehabilitacja	Obejmuje osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Celem działań jest wsparcie w procesie leczenia i powrotu do pełnej aktywności społecznej, poprzez programy terapeutyczne, wsparcie psychologiczne, interwencje kryzysowe i reintegrację społeczną.

Poniżej przedstawiono cele szczegółowe, działania, wskaźniki realizacji oraz realizatorów niniejszego Programu.

Zadanie 1: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych

Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie indywidualnej pracy terapeutycznej poprzez prowadzenie konsultacji i wsparcia psychologicznego oraz terapeutycznego w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Kostomłotach, skierowanego do osób uzależnionych i współuzależnionych. • Tworzenie i finansowanie programów terapeutycznych oraz zajęć dedykowanych osobom współuzależnionym, w tym warsztatów i grup wsparcia zwiększających skuteczność leczenia. • Upowszechnianie informacji o lokalnych placówkach leczenia odwykowego, instytucjach wsparcia społecznego i możliwościach korzystania z pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin. • Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego oraz realizowanie procedur kierowania wniosków do Sądu w przypadku osób wymagających obowiązkowego leczenia. • Wspieranie współpracy międzyinstytucjonalnej poprzez koordynowanie działań z pracownikami socjalnymi, zespołem interdyscyplinarnym, Policją oraz Sądem w celu zwiększenia efektywności procesu leczenia i reintegracji osób uzależnionych. • Organizowanie systemu monitorowania postępów terapii oraz bieżące reagowanie na potrzeby osób korzystających z punktu, w tym dostosowywanie form wsparcia do indywidualnych
--------------------------	---

	problemów uczestników.
Wskaźniki realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba porad i konsultacji w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym. • Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe. • Liczba dofinansowanych programów terapeutycznych. • Liczba wydanych opinii biegłych w sprawach uzależnienia.
Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • Wójt Gminy Kostomłoty • GOPS w Kostomłotach • Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Kostomłotach • Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej • Zakład Usług Medycznych w Kostomłotach • Sądy Rejonowe

Zadanie 2: Udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym ochrony przed przemocą domową

Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> • Realizowanie indywidualnych i grupowych konsultacji wspierających dla rodzin dotkniętych przemocą domową oraz problemem alkoholowym, z udziałem specjalistów (psycholog, pedagog, terapeuta). • Podejmowanie i koordynowanie procedur interwencyjnych w sytuacjach przemocy w rodzinie, w tym uruchamianie procedury „Niebieska Karta”, monitorowanie sytuacji oraz kierowanie rodzin do odpowiednich form pomocy. • Organizowanie i finansowanie specjalistycznych szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, pracowników GOPS, członków GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego i innych służb, mających na celu podniesienie kompetencji w obszarze rozpoznawania, przeciwdziałania i ograniczania przemocy domowej. • Upowszechnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych dotyczących zachowań przemocowych, sposobów ich wczesnego rozpoznawania oraz dostępnych ścieżek wsparcia i ochrony dla osób pokrzywdzonych. • Motywowanie osób uzależnionych do podejmowania terapii oraz wzmacnianie działań na rzecz odbudowy relacji rodzinnych,
--------------------------	---

	<p>poprawy komunikacji i reintegracji rodzin dotkniętych przemocą i uzależnieniem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rodzin w procesie wychodzenia z kryzysu poprzez kierowanie do specjalistycznych form pomocy, mediację rodzinną, wsparcie psychologiczne oraz towarzyszenie w procesie terapeutycznym.
Wskaźniki realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin objętych wsparciem psychospołecznym i prawnym. • Liczba szkoleń i konferencji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy. • Liczba interwencji podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny i Policję.
Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • Wójt Gminy Kostomłoty • GOPS w Kostomłotach • Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej • Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej • Punkt Terapeutyczny w Kostomłotach • Placówki oświatowe

Zadanie 3: Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i szkoleniowych w zakresie uzależnień, przemocy oraz promocji zdrowego i bezpiecznego funkcjonowania mieszkańców oraz dzieci i młodzieży

Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> • Realizowanie programów profilaktycznych i kampanii edukacyjnych w szkołach, świetlicach środowiskowych oraz placówkach kultury, ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii i uzależnieniom behawioralnym. • Organizowanie i wspieranie pozalekcyjnych zajęć sportowych, warsztatów, wycieczek edukacyjnych i działań rozwijających pasje dzieci i młodzieży, w tym tworzenie bezpiecznych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego. • Organizowanie zajęć opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w świetlicach, zapewniając profesjonalną opiekę wychowawców. • Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni do spędzania czasu wolnego,
--------------------------	--

	<p>wyposażonych w sprzęt sportowy, pomoce dydaktyczne i materiały kreatywne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie edukacji rodziców poprzez warsztaty, szkolenia i spotkania dotyczące kompetencji wychowawczych, komunikacji z dzieckiem oraz wczesnego rozpoznawania zachowań ryzykownych. • Finansowanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych (broszury, ulotki, plakaty, scenariusze zajęć) oraz wspieranie zakupu sprzętu sportowego i dydaktycznego niezbędnego do prowadzenia zajęć profilaktycznych. • Wspieranie współpracy między nauczycielami, pedagogami, psychologami, wychowawcami świetlic oraz pracownikami GOK w celu skutecznego planowania, realizowania i monitorowania działań profilaktycznych na terenie gminy.
Wskaźniki realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych programów i warsztatów profilaktycznych. • Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych i socjoterapeutycznych. • Liczba działań edukacyjnych dla rodziców. • Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych i sprzętu do świetlic. • Liczba uczestników zajęć świetlicowych; • Liczba godzin zajęć i liczba zatrudnionych opiekunów;
Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • Wójt Gminy Kostomłoty • Placówki oświatowe • GOK w Kostomłotach • GOPS w Kostomłotach • Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Kostomłotach • CUW
Zadanie 4: Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w rozwiązywaniu problemów alkoholowych	
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie i rozwijanie współpracy między instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi, szkołami, służbami społecznymi i Policją w celu wzmocnienia lokalnej koalicji

	<p>na rzecz profilaktyki uzależnień.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie i promowanie działań integracyjnych oraz inicjatyw środowiskowych wspierających zdrowy styl życia wśród mieszkańców gminy. • Wspieranie i rozwijanie działalności grup samopomocowych oraz grup wsparcia dla rodziców i rodzin z problemem uzależnień. • Dofinansowywanie i realizowanie szkoleń, kursów specjalistycznych i warsztatów podnoszących kompetencje osób prowadzących działania profilaktyczne, wychowawcze, terapeutyczne i interwencyjne.
Wskaźniki realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba grup samopomocowych. • Liczba szkoleń i kursów dla osób realizujących zadania profilaktyczne. • Liczba uczestników
Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • Wójt Gminy Kostomłoty • GKRPA • GOPS w Kostomłotach • Placówki oświatowe • Organizacje pozarządowe
Zadanie 5: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości	
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie systematycznej kontroli przestrzegania zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w sklepach i punktach gastronomicznych. • Realizowanie działań monitorujących dotyczących spożywania alkoholu w miejscach publicznych objętych ustawowym zakazem. • Podejmowanie interwencji wobec przypadków sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, nieletnim, a także sprzedaży na kredyt lub pod zastaw. • Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach wynikających z naruszenia przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

	<ul style="list-style-type: none"> Opiniowanie wniosków przedsiębiorców, którzy ubiegają się o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w szczególności w zakresie zgodności z polityką gminną.
Wskaźniki realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba kontroli przestrzegania warunków sprzedaży alkoholu. Liczba wniosków i opinii przygotowanych dla przedsiębiorców. Liczba interwencji podjętych wobec naruszeń przepisów. Liczba spraw skierowanych do sądu.
Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> Wójt Gminy Kostomłoty GKRPA Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej Sądy Rejonowe
Zadanie 6: Ograniczenie szkód wynikających z nadmiernego spożywania alkoholu i przemocy domowej	
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie osób uzależnionych w podejmowaniu leczenia oraz w nawiązywaniu współpracy z instytucjami pomocowymi. Realizowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w szkołach oraz społecznościach lokalnych w zakresie ograniczania szkód uzależnień. Organizowanie szkoleń, konferencji i kampanii społecznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych, promujących zdrowy styl życia i profilaktykę uzależnień. Monitorowanie zachowań problemowych w środowisku lokalnym oraz raportowanie skuteczności podejmowanych działań profilaktycznych i interwencyjnych.
Wskaźniki realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi i motywacyjnymi. Liczba kampanii społecznych zrealizowanych w gminie. Liczba szkoleń i konferencji dla mieszkańców i grup zawodowych.
Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> Wójt Gminy Kostomłoty GKRPA Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Kostomłotach

• GOPS w Kostomłotach   • Placówki oświatowe   • GOK w Kostomłotach   • Komenda Powiatowa Policji

ROZDZIAŁ IX

FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2026-2029 DLA GMINY KOSTOMŁOTY

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie będą środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przeznaczany na realizację Programu.

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki, pozyskiwane z tzw. „opłat za małpki” na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

ROZDZIAŁ X

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE KOSTOMŁOTY

1. Członkowie komisji realizują swoje zadania na podstawie umów cywilno – prawnych zawartych na okres danego roku budżetowego.
2. Członkowie komisji realizują swoje zadania na zasadach zawartych w Regulaminie GKRPA.
3. Podstawą do rozliczenia pracy członków komisji jest lista obecności.
4. Przewodniczącemu komisji za pracę w komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości do 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku kalendarzowym (do jego zakresu obowiązków należy inicjowanie i przeprowadzanie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, monitorowanie osób podejmujących leczenie, kierowanie na badania psychiatryczno - psychologiczne oraz redagowanie wniosków do Sądu), zastępcy przewodniczącego do 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku kalendarzowym (organizowanie posiedzeń komisji, przeprowadzanie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego),

członkom komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości do 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku kalendarzowym (udział w posiedzeniach, sporządzanie wywiadów środowiskowych pogłębionych).

ROZDZIAŁ XI

WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2026-2029 DLA GMINY KOSTOMŁOTY

Wdrażanie Programu ma charakter interdyscyplinarny i opiera się na ścisłej współpracy różnych specjalistów oraz instytucji. W jego realizację zaangażowani są m.in.: członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psychologzy, terapeuci uzależnień, realizatorzy programów profilaktycznych, pedagodzy szkolni, wychowawcy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi oraz funkcjonariusze policji. Wspólne, skoordynowane działania tych podmiotów mają na celu kompleksowe wsparcie mieszkańców gminy w zakresie profilaktyki uzależnień, wczesnej interwencji, edukacji oraz działań naprawczych.

Wójt odpowiada za prawidłowe zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację Programu, w tym za decyzje dotyczące podziału budżetu, wydatkowania funduszy oraz alokacji zasobów zgodnie z aktualnymi potrzebami lokalnej społeczności i priorytetami Programu. Każdego roku sporządza szczegółowe sprawozdanie z realizacji, obejmujące opis podjętych działań, ocenę ich efektywności oraz wskazanie obszarów wymagających wzmocnienia. Sprawozdanie to przedkłada jest Radzie Gminy najpóźniej do 30 czerwca roku następującego po roku sprawozdawczym. Ponadto, zgodnie z wytycznymi Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, do 15 kwietnia Wójt przekazuje tej instytucji zbiorczą informację dotyczącą realizacji zadań, opracowaną w oparciu o ankietę KCPU.

ROZDZIAŁ XII

MONITORING I EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2026-2029 DLA GMINY KOSTOMŁOTY

Zgodnie z *Rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU)*, monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowią kluczowe mechanizmy zapewniające jego skuteczność, ciągłość oraz dostosowanie do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej. Poniżej przedstawiono zasady i procedury ich wdrażania.

12.1. Cel monitoringu i ewaluacji

Monitoring ma na celu bieżące śledzenie postępów w realizacji działań Programu, zapewnienie terminowości, jakości i adekwatności prowadzonych przedsięwzięć oraz wczesne wykrywanie obszarów wymagających korekty.

Ewaluacja natomiast pozwala na ocenę efektywności i wpływu działań – zarówno pod względem osiągnięcia zaplanowanych rezultatów, jak i w kontekście zmian zachowań, świadomości i sytuacji rodzinnej lub środowiskowej uczestników. Zgodnie z rekomendacjami KCPU, programy profilaktyczne powinny być poddawane systematycznemu monitorowaniu i ewaluacji, by możliwe było wprowadzanie usprawnień.

12.2. Zakres monitoringu

Monitoring obejmuje:

- zbieranie danych statystycznych dotyczących skali zjawisk uzależnień, przemocy domowej oraz innych problemów społecznych objętych programem;
- analizę dostępnych form wsparcia – liczby punktów konsultacyjnych, grup wsparcia, dostępności terapii – co umożliwi kierowanie do odpowiednich usług oraz identyfikację luk w systemie;
- wymianę informacji pomiędzy instytucjami realizującymi program (samorząd, szkoły, pomoc społeczna, służby zdrowia, organizacje pozarządowe), co sprzyja koordynacji działań i reagowaniu na nowe problemy;
- gromadzenie raportów i sprawozdań z realizacji działań, w tym informacji o liczbie zrealizowanych działań, uczestnikach, materiałach edukacyjnych i wynikach pracy;

- kontrolę realizacji powierzonych zadań – sprawdzanie zgodności z planem, prawidłowości wykorzystania środków oraz jakości świadczonych usług.

12.3. Procedury ewaluacji

Ewaluacja programu będzie prowadzona według następujących etapów:

- 1. Metoda i plan badania** – ustalenie wskaźników procesu, rezultatów i oddziaływania (np. zmiana postaw wobec alkoholu, liczba skierowań do leczenia), określenie grup badawczych, częstotliwości pomiarów oraz sposobu zbierania danych (ilościowo-jakościowo). Rekomendacje KCPU podkreślają konieczność prowadzenia ewaluacji programów, w tym badań rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych oraz jakościowej analizy działań.
- 2. Realizacja badania** – zbieranie danych, analiza dokumentacji, ankiet, wywiadów, obserwacji; weryfikacja realizacji planu programu (czy działania są zgodne z założeniami).
- 3. Raportowanie i wnioski** – przygotowanie raportu ewaluacyjnego zawierającego opis działań, wyniki pomiarów, interpretację danych oraz rekomendacje zmian lub kontynuacji działań. Zgodnie z dokumentem KCPU, wyniki nie mogą ograniczać się jedynie do poziomu satysfakcji uczestników, lecz powinny wskazywać na rzeczywiste efekty i wnioski dla przyszłości.
- 4. Wdrażanie korekt** – na podstawie raportu ewaluacyjnego podejmowane są decyzje o modyfikacji programu, dostosowaniu działań, zasobów lub harmonogramów, tak by program pozostawał skuteczny i adekwatny do lokalnych warunków.

12.4. System wskaźników i raportowania

W ramach Programu ustala się zestaw wskaźników procesu (np. liczba warsztatów, liczba interwencji, liczba uczestników), wskaźników rezultatów (np. zmiana wiedzy, zmiana postaw), oraz wskaźników oddziaływania (np. spadek liczby osób uzależnionych, mniejsze zgłoszenia przemocy domowej).

Monitoring i ewaluacja Programu realizowane są **w sposób systematyczny, z uwzględnieniem bieżących potrzeb i możliwości organizacyjnych**. W miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz w roku, opracowywany jest raport roczny zawierający analizę działań, dane porównawcze oraz rekomendacje na kolejny okres realizacji. Co kilka lat możliwe jest przeprowadzenie pogłębionej ewaluacji zewnętrznej, której celem jest ocena skuteczności i adekwatności podejmowanych działań.

12.5. Zasady jakości i transparentności

Program monitoringu i ewaluacji kieruje się zasadami: **rzetelności, systematyczności, używania odpowiednich metod pomiaru, transparentności wyników (publikacja raportu dla społeczności lokalnej) oraz ciągłego doskonalenia**. Rekomendacje KCPU podkreślają także konieczność prowadzenia dokumentacji i stosowania superwizji tam, gdzie prowadzona jest praca z rodzinami z problemem uzależnień.

Dzięki przyjęciu powyższego systemu monitoringu i ewaluacji Program staje się narzędziem dynamicznym, reagującym na zmieniające się warunki, potrzebę korekty działań i zapewniającym najwyższą jakość wsparcia mieszkańcom.

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 w Gminie Kostomłoty jest uchwalony na podstawie art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 1939). Art. 4¹ znowelizowanej ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ust. 2, także zmienionej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, nakłada na gminy obowiązek realizacji w postaci uchwalonego przez radę gminy – jednego gminnego programu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Według ww. przytoczonych przepisów w nowym uchwalonym Programie powinny zostać ujęte zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy oraz uzależnieniom behawioralnym (art. 4¹ ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Kostomłoty w latach poprzednich. Określa on lokalne działania w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych wynikających z nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz nałogów związanych ze zjawiskiem przemocy. Program jest adresowany do całej społeczności Gminy Kostomłoty, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i psychotropowych, osób z uzależnieniami behawioralnymi, do osób z grup ryzyka a także do dzieci i młodzieży. Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które określa budżet gminy na dany rok. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029, został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami, rekomendacjami Krajowego Centrum Uzależnień oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Kostomłoty, poprzedzony "Diagnozą lokalnych zagrożeń społecznych" przeprowadzoną w 2025 r.

Projekt przygotował : Beata Mameczarz